
OBSAH

ÚVOD	5
VENKOV NEBO VESNICE	9
I. KAPITOLA Venkov první poloviny našeho století	17
1. Proměny venkova ve světě	19
2. Náš venkov nedávné minulosti	30
II. KAPITOLA Venkov naší současnosti	47
1. Hlavní tendence ve vývoji venkova v současném světě	49
2. Rozvojové země	57
2.1 Celková charakteristika	57
2.2 Kapitalistické rozvojové země	65
2.3 Socialistické rozvojové země	79
2.4 Lidová Čína	81
2.5 Rozvojové země se socialistickou tendencí	87
3. Hospodářsky vyspělé kapitalistické země	89
3.1 Hlavní cíle a vývojové tendence přeměn zemědělství a venkova	89
3.2 Rozdíly v intenzitě zemědělství a v charakteru venkovského osídlení	93
3.3 Některé aspekty organizačně technické stránky vývoje zemědělství a venkova	97
3.4 Některé sociálně ekonomické důsledky vývoje zemědělství a venkova	102
3.5 Některé územní, urbanistické a ekologické důsledky vývoje zemědělství a venkova	115

3.6 Změny přístupu k rozvoji zemědělství a venkova v západoevropských zemích	130
4. Evropské socialistické země a SSSR	137
4.1 Celková charakteristika	137
4.2 Společné principy a některé specifické rysy rozvoje zemědělství a venkova v evropských socialistických zemích	142
4.2.1 Značný stupeň zespolečnění zemědělské půdy a hospodářských zvířat	142
4.2.2 Rozvoj výrobních sil v zemědělství	143
4.2.3 Uplatnění průmyslových forem organizace práce v zemědělství a utváření zemědělskopřůmyslového komplexu	145
4.2.4 Pozitivní změny v charakteru a obsahu práce	148
4.2.5 Prohlubování socialistických výrobních vztahů	150
4.2.6 Změny sociálně třídní struktury na venkově	151
4.2.7 Důležitost individuálních (doplňkových) forem zemědělské výroby	153
4.2.8 Změny účinnosti materiálových, investičních a energetických vkladů do zemědělské výroby	159
4.2.9 Růst životní úrovně a změny životního způsobu venkovského obyvatelstva	159
4.2.10 Pokles celkového počtu venkovského obyvatelstva a změny jeho struktury	162
4.2.11 Změny osídlení a utváření venkovských sídel a krajiny	163
4.3 Sovětský svaz	171
4.4 Německá demokratická republika	183
4.5 Maďarská lidová republika	189
III. KAPITOLA Náš současný venkov	199
1. Několik poznámek k nedávné historii	201
2. Rozvoj výroby a dopravy a obytnost území	203
2.1 Zemědělství	206
2.1.1 Význam a funkce zemědělství v současné době	206
2.1.2 Význam a vývoj zemědělského půdního fondu	209
2.2 Lesy a lesní hospodářství	211
2.3 Zemědělské stavby a komunikace jako významné krajinotvorné faktory	216
2.4 Doprava	219
2.5 Utváření krajiny a vývoj jejích přírodních složek	223
2.5.1 Kvantitativní změny v krajině	223
2.5.2 Kvalitativní změny volné krajiny	225
2.5.3 Změny vztahu obyvatelstva k volné krajině	225
2.6 Imperativ současnosti — zlepšení kvality přírodních složek prostředí	230

3. Venkov jako sídelní, pracovní, obytné a rekreační prostředí	234
3.1 Změny počtu, struktury a rozmístění obyvatelstva v ČSSR	234
3.1.1 Některé metodické otázky	234
3.1.2 Vývojové tendence změn v počtu venkovského obyvatelstva	238
3.1.3 Změny počtu a velikosti obcí	241
3.1.4 Změny věkové struktury venkovského obyvatelstva	244
3.2 Změny venkovského osídlení	245
3.2.1 Diferenciace venkovských sídel	245
3.2.2 Některé problémy v dostupnosti občanského vybavení	253
3.2.3 Technické vybavení venkovských sídel	257
3.2.4 Změny půdorysu a vzhledu venkovských sídel	259
3.3 Venkov jako pracovní prostředí	263
3.3.1 Cílevědomost poválečné industrializace venkova	263
3.3.2 Změny ve struktuře zaměstnanosti	265
3.3.3 Skladba ekonomicky aktivního obyvatelstva venkovských sídel	267
3.3.4 Změna bydliště a pracoviště a vyjížďka za prací z venkovských sídel	269
3.4 Venkov jako obytné prostředí	272
3.4.1 Několik poznámek o bydlení obecně	272
3.4.2 Zvýšení úrovně bytů	274
3.4.3 Úroveň bydlení na venkově a ve městě	276
3.4.4 Některé koncepční otázky bytové výstavby na venkově	281
3.5 Venkov jako rekreační prostředí	284
3.5.1 Potřeba rekreace	284
3.5.2 Možnosti a formy využití venkova pro rekreaci	287
3.5.3 Některé problémy rekreačního využívání venkovského prostoru	292
4. Některé aspekty zvyšování životní úrovně a utváření životního způsobu	296
4.1 Změny počtu a struktury pracovních sil v zemědělství	296
4.2 Některé otázky pracovních podmínek v zemědělství	300
4.2.1 Parita v odměnách za práci a v sociálním zabezpečení	301
4.2.2 Pracovní prostředí v zemědělství	302
4.3 Vývoj životní úrovně a utváření životního způsobu	306
4.3.1 Některé metodické otázky	306
4.3.2 Práce, odměna za práci, spotřeba a vybavenost domácností	310
4.3.3 Rozpornost „osobního hospodářství“	314
4.3.4 Význam tradic	316
4.3.5 Aktivní účast na veřejném životě	319
4.3.6 Změny venkovské rodiny	321
IV. KAPITOLA Budoucnost našeho venkova	323
1. Nástin programových cílů rozvoje naší socialistické společnosti	325
2. Vymezení funkcí venkova v budoucnosti	327